

Synergie in vermogensbeheer

Nieuwsbrief, 4^e kwartaal 2008

Vermogensbeheer

Fusie uiterst waardevol
Door de fusie met APG zijn bijzondere krachten op het gebied van pensioenvermogensbeheer gebundeld. Niet alleen zijn schaalvoordelen ontstaan, maar ook is er nu een unieke bron van expertises.

Zie pagina 2

Pensioenbeheer

Drie nieuwe fondsen
Nieuwe fondsen kiezen ervoor het beheer van hun pensioenadministratie bij Cordares onder te brengen omdat administratieve transitie onmerkbaar zijn en uitkeringen per afgesproken datum zijn gegarandeerd.

Zie pagina 3

Bestuursondersteuning

Samen voor uw collectief
"De fusie van Cordares, APG en Loyalys biedt pensioenfondsen veel voordelen. Bijvoorbeeld op het gebied van communicatie met de werkgever, deelnemers en gepensioneerden."

Zie pagina 4

Pensioenvermogensbeheer is een vak apart

Vermogensbeheer voor pensioenen vraagt om andere kennis dan 'gewoon' vermogensbeheer. Zeker, het draait nog altijd om het behalen van een optimaal rendement. Maar bij het beheren van pensioenvermogen zit het succes ook in andere aspecten. Zoals een langetermijnstrategie, matching, diversificatie en inflatiebescherming.

Juist omdat specialistische kennis de doorslag geeft bij vermogensbeheer voor pensioenfondsen, profiteren onze opdrachtgevers van de bundeling van krachten van APG en Cordares. APG Groep biedt opdrachtgevers toegang tot een vermogensbeheerorganisatie met 550 medewerkers in Amsterdam, Heerlen, New York en Hongkong. Het totaal beheerd vermogen bedraagt circa 220 miljard euro. De gezamenlijke organisatie biedt pensioenfondsen (en hun deelnemers) veel waardevolle diensten en kansen.

Concreet

APG Groep is ingericht om pensioenvermogen te beheren. Dat doen we met behulp van een aanpak die we Integraal Vermogensrisicobeheer noemen. Wat dat concreet voor u betekent? Allereerst onderkennen we natuurlijk de noodzaak van rendement op de kortere termijn. Een goed rendement vormt immers de basis voor een gezonde dekkingsgraad van pensioenfondsen en de toeslagverlening van pensioenen. Maar APG en Cordares onderkennen daarnaast het langetermijnkarakter van het beleid van pensioenfondsen. Dit is immers gericht op het realiseren van de oudedagsvoorziening voor de deelnemers. Daarom is intelligente matching van de looptijd van deze verplichtingen met die van de beleggingen van doorslaggevend belang.

Andere beleggingscategorieën

Het specifieke karakter van vermogensbeheer voor pensioenfondsen noodzaakt ook specifieke aandacht voor inflatiebescherming. Indien veronachtzaamd is dit in potentie van veel grotere (negatieve) invloed op het reële pensioen dan eventuele indexatiekortingen. De langetermijnhorizon van pensioenvermogensbeheer biedt grote mogelijkheden tot diversificatie naar andere beleggingscategorieën. Denk hierbij aan beleggingen in private equity en infrastructuur. Daarnaast biedt onze innovatieportefeuille veel pensioenfondsen interessante perspectieven. Denk aan beleggingen in bosbouw, CO²-rechten en kasstromen uit muziekrechten. Alle goede voorbeelden van beleggingen die zich specifiek richten op de lange termijn en dus interessant zijn voor pensioenfondsen. Lonend bovendien. Want ons ver doorgevoerde diversificatiebeleid beperkt het additionele risico, terwijl een toename van het rendement mag worden verwacht.

Wilt u weten welke mogelijkheden ons vermogensbeheerbedrijf u biedt, neem dan contact op met Freek Vergunst, directeur Cordares Vermogensbeheer, telefoonnummer 020 – 583 20 66.

Freek Vergunst
f.vergunst@Cordares.nl

Vermogensbeheer: bestuur in control

Multidimensionaal

Als pensioenvermogensbeheer een vak apart is en vraagt om een multidimensionale benadering, rijst de vraag of vermogensbeheer dan geen ver-van-mijn-bedshow wordt voor pensioenfondsen en hun bestuurders. Het antwoord is nee. Want ondanks de complexe specialistische kennis die nodig is voor een goede uitvoering, gaan we beslist niet solistisch te werk.

Partner

We stellen ons op als partner van het bestuur. De verantwoordelijkheid van het gevoerde beleggingsbeleid ligt immers bij uw bestuur. Het gehele beleggingsproces wordt door ons uitgevoerd conform de met het bestuur gemaakte afspraken.

Bewegingsvrijheid

Het bestuur bepaalt dus de 'bewegingsvrijheid' voor ons als vermogensbeheerder. En is daarmee leidend voor de wijze waarop de beheeropdracht nader wordt ingevuld. Kortom, het pensioenfondsbestuur is altijd 'in control'.

Advisering en rapportage

De advisering en rapportage aan het pensioenfondsbestuur over de asset-allocaatie vormt daarnaast uiteraard een belangrijk en integraal onderdeel van onze dienstverlening.

0.075	0.100		1.02%		0.186
0.1123	1.1601	-	1.16%	↓	0.186
0.118	1.662	+	0.16%	↑	11.600
1.121	0.1201	+	0.30%	↑	N/A
20.232	1.0233	-	1.53%	↓	10.201
0.186	1.1611	+	1.15%	↑	13.203
					N/A

Pensioenadministraties naar Cordares

Per 1 januari 2009 worden drie fondsen uit de baksteenindustrie klant bij Cordares. Het betreft Stichting Bedrijfstakpensioenfonds, Stichting Vroegpensioenfonds en Stichting Vrijwillige Vervroegde Uittreding. Cordares is trots op deze nieuwe klanten.

Zeker omdat de keuze voor Cordares tot stand kwam na een uiterst zorgvuldig selectie- en afwegingsproces. Daarmee toont Cordares aan de beste prijs-kwaliteitsverhouding te bieden.

Onzekerheden wegnemen

Wij zien in de praktijk dat het besluitvormingsproces binnen besturen voor een transitie van de ene naar de andere pensioenuitvoerder nooit over een nacht ijs gaat. Vrijwel altijd wordt tot in detail gekeken naar de risico's en de kosten van de transitie. Volkomen terecht gezien de belangen, natuurlijk. Daarom levert Cordares enorm veel inspanningen om onzekerheden weg te nemen. Voor de betrokkenen (bestuur, werkgevers, uitkeringsgerechtigden en deelnemers) in de bedrijfstak moet een administratieve transitie eenvoudigweg niet merkbaar zijn. Behalve in de zin dat processen beter gaan lopen. Een van de belang-

De deelnemer heeft een flinke kans op een hogere pensioenopbouw.

rijkste aspecten van de transitie is ervoor te zorgen dat de uitkeringen per afgesproken datum gewaarborgd zijn. Vanaf het moment van ondertekening van de 'Letter of Intent' wordt er een projectteam voor de begeleiding van het transitieproces geïnstalleerd. In het team zitten medewerkers van Cordares die beschikken over de juiste kwaliteiten, ervaring en ambitie om de transitie naar Cordares vlekkeloos te laten verlopen.

Open samenwerking

Transitietrajecten kennen deadlines en vragen aan de kant van opdrachtgever en pensioenuitvoerder veel inspanning. Wederzijds

vertrouwen en een open samenwerking vormen de basis om de overgang van de pensioenadministratie tijdig op de rails te krijgen. Eind januari 2009 weten we of de bestuursleden van de diverse baksteenfondsen onze ambassadeurs in de pensioenwereld worden. Cordares heeft daar alle vertrouwen in. Geïnteresseerd? Neem vrijblijvend contact op met Bas van Veen, commercieel directeur Pensioenen, telefoonnummer 020 - 583 29 17.

Bas van Veen
b.vanveen@cordares.nl

Wij gaan samen voor uw collectief

Per 1 september is de fusie van Cordares, APG en Loyalis officieel in werking getreden. Het gezamenlijke dna van de nieuw gevormde APG Groep? Een pensioenuitvoeringsorganisatie die zich sterk maakt voor het behoud van het Nederlandse pensioenstelsel, dat gebaseerd is op collectiviteit en solidariteit.

Dick Sluimers, voorzitter Raad van Bestuur APG Groep: "Dit bijzondere pensioenstelsel verdient een zo krachtig mogelijke uitvoeringsorganisatie, die zich volledig inzet voor vernieuwing van dit stelsel zodat het aantrekkelijk blijft voor toekomstige generaties."

Schaal- en marktvordelen

In Nederland beheert en administreert de organisatie ruim 30 procent van alle collectieve pensioenen. "De fusie levert schaal- en marktvordelen op die uiteindelijk ten goede komen aan de oudedagsvoorziening van miljoenen mensen", aldus bestuurslid Adri van der Wurff.

Kernactiviteiten

Via haar pensioenuitvoerders APG en Cordares, verzorgt APG Groep voor pensioenfondsen bestuursondersteuning, pensioenadministratie, vermogensbeheer en pensioencommunicatie. Loyalis levert aanvullende producten voor inkomenszekerheid aan werkgevers en werknemers in de bedrijfstak overheid en onderwijs en de energie- en nutsbedrijven. Cordares Verzekeringsgroep richt zich op de bedrijfstakken bouw- en woningcorporaties.

Profijt van fusie voor pensioenfondsen

De bundeling van krachten biedt pensioenfondsbesturen verschillende voordelen. De vijf meest in het oog springende:

- In tegenstelling tot het beleggingsbeleid van banken en verzekeraars is het beleggingsbeleid van APG Groep gericht op behartiging van collectieve stakeholdersbelangen, zoals de dekkingsgraad van pensioenfondsen en de toeslagverlening met betrekking tot pensioenen. En niet op winstmaximalisatie voor de eigen organisatie.
- Het vermogensbeheerbedrijf van APG Groep heeft wereldwijd toegang tot de beste marktpartijen en alle mogelijke beleggingsproposities, tegen aantrekkelijke voorwaarden. Pensioenfondsen profiteren van de bundeling van expertise en van schaal- en kostenvoordelen.
- Geïntegreerde front- en backofficesystemen zorgen voor rechtstreekse interactie met deelnemers van collectieve pensioenregelingen.
- Incasso en uitkering gaan met behulp van hoogwaardige technologie, die continu wordt doorontwikkeld.
- Communicatie met werkgevers, deelnemers en gepensioneerden in lijn met de vertrou-

de signatuur van het pensioenfonds. Duidelijke informatie over de opgebouwde pensioenrechten, de financiële consequenties op termijn en de mogelijkheden en keuzes voor maximale inkomenszekerheid.

Heeft u vragen over de fusie of wilt u een gesprek over de voordelen die APG Groep u kan bieden, neemt u dan contact op met Bas van Veen, commercieel directeur Pensioenen, telefoonnummer 020 – 583 29 17.

KennisLunch Pensioencommunicatie

Hoe kan een pensioenfonds het pensioenbewustzijn van deelnemers verhogen? En in het bijzonder dat van jongeren? Dit was de centrale vraag tijdens de Cordares KennisLunch op 17 september in Amsterdam. Cordares nodigt regelmatig directie- en bestuursleden van pensioenfondsen uit voor een KennisLunch.

In een klein gezelschap wordt gediscussieerd over actuele thema's in de pensioensector. Tijdens de KennisLunch van 17 september gaven de genodigde pensioenfondsen aan het betrekken van de (jonge) deelnemer vooral te zoeken in doelgroepspecifieke marketingcommunicatie. Starters kunnen bijvoorbeeld heel goed als afgebakende doelgroep worden benaderd.

De inhoudelijke boodschap en de inzet van media naar deze groep is idealiter volstrekt anders dan die naar deelnemers die bijvoorbeeld op korte termijn met pensioen gaan. Immers: waarom zou je een starter lastigvallen

met uitruilmogelijkheden of hoog-laagconstructies?

Online-UPO

Om effectief met jongere deelnemers te communiceren werd tijdens de lunch het online-UPO uitgebreid besproken. Net als de mogelijkheid dit via de persoonlijke website van de banken van deelnemers aan te bieden (via het systeem van de digitale nota).

Dit kan een effectief alternatief zijn indien pensioenfondsen een online-UPO niet via een beveiligd deel van hun website kunnen of willen aanbieden. Tot slot waren alle deelne-

mers het erover eens dat pensioenfondsen in deze onzekere financiële tijden duidelijkheid moeten geven over de te verwachte gevolgen en de robuustheid van het stelsel.

Ook deelnemen?

Ook in 2009 organiseert Cordares KennisLunches. Heeft u suggesties voor onderwerpen waarover u van gedachten wilt wisselen met collega-bestuurders en Cordares? Of wilt u aan een KennisLunch deelnemen? Neem dan contact op met Bas van Veen, commercieel directeur Pensioenen, telefoonnummer 020 – 583 29 17.

Prinsjesdag 2008: doorwerkbonus en houdbaarheidsbijdrage

Tijdens Prinsjesdag heeft het kabinet een aantal nieuwe beleidsplannen bekendgemaakt die de pensioenwereld raken. Het kabinet introduceerde de 'doorwerkbonus' en de 'houdbaarheidsbijdrage'. De doorwerkbonus gaat in op 1 januari 2009 en heeft als doel werknemers te stimuleren door te werken tot na hun 62e.

Concreet krijgen werknemers van 62, 63 en 64 jaar een bonus van respectievelijk 5%, 7% en 10% van (een gedeelte van) het loon. De bonus wordt vormgegeven als heffingskorting in de inkomstenbelasting.

Een andere nieuwe term is de houdbaarheidsbijdrage. Het kabinet gebruikt die term voor de manier waarop ouderen met een hoger inkomen gaan bijdragen aan de financiering van de AOW (de Bos-belasting). Dat voornemen maakte al deel uit van het coalitieakkoord,

maar pas dit jaar wordt er uitwerking aan gegeven. In de plannen blijft het zo dat 65-plussers geen AOW-premie hoeven te betalen. Het kabinet geeft de bijdrage vorm door vanaf 1 januari 2011 langzamerhand de bovengrens van de tweede schijf inkomstenbelasting te verlagen. Op die manier wordt de grondslag voor de AOW-premie steeds lager en is over een groter deel van het inkomen het tarief uit de derde schijf van toepassing. Het verschil in tarief tussen de tweede en derde schijf bedraagt voor 65-plussers 17,9%.

De maatregel raakt 65-plussers met een inkomen dat boven de tweede schijf uitstijgt. Afhankelijk van de hoogte van de AOW-uitkering zijn dat ongehuwden met een aanvullend pensioen hoger dan ca. € 19.600 en gehuwden met een aanvullend pensioen hoger dan ca. € 23.600. De maatregel geldt alleen voor personen geboren na 1945.

Hans van der Meer
h.vandermeer@cordares.nl

Waar komt u Cordares tegen?

"Het heeft alleen maar zin als besturen openstaan voor kritiek"

"Goed intern toezicht bij pensioenfondsen kan uiteindelijk leiden tot minder toezicht van De Nederlandsche Bank", aldus Joanne Kellerman, directeur De Nederlandsche Bank (DNB), tijdens de bijeenkomst 'De uitdaging van intern toezicht' (4 september 2008), die het Nationaal Register Commissarissen en Toezichthouders onlangs organiseerde met Cordares, SPO Pensioenopleidingen en Van Doorne. Op de bijeenkomst spraken ook hoogleraar economie Sweder van Wijnbergen en Stefan Peij, initiatiefnemer van de Governance University. Over de toepassing van intern toezicht in de praktijk

werd 's middags een workshop georganiseerd met Angelien Kemna (hoogleraar corporate governance Erasmus Universiteit Rotterdam) en Alwin Oerlemans (adjunct-directeur Institutional clients van Cordares) in de jury. Aan het einde van de dag concludeerde iedereen dat het vooral belangrijk is om een

betere afstemming te krijgen van de taken en bevoegdheden van het pensioenfondsbestuur en het interntoezichtsorgaan. Meer weten over de bijeenkomst Intern Toezicht? Neem dan contact op met Karolien Hulst-Sips, adviseur marketing en concerncommunicatie van Cordares, via k.hulst@cordares.nl.

Olaf Sleijpen

“Niet streven naar winstmaximalisatie, maar naar het bieden van een helpende hand”

Dat commerciële activiteiten lang niet altijd eendimensionaal zijn, bewijst Olaf Sleijpen, directeur Institutional Clients van APG Groep. Sleijpen promoot het Nederlandse pensioenstelsel en biedt waar nodig een helpende hand.

“Onze buitenlandse ambities zijn wellicht wat onconventioneel. Maar daarmee niet minder hooggegrepen”, stelt Sleijpen, in binnen- en buitenland verantwoordelijk voor de contacten met institutionele partijen. Hij vervolgt: “Samengevat achten wij het van groot belang dat het Nederlandse pensioenmodel internationaal wordt gepromoot. Het Nederlandse pensioenstelsel is uniek. Wij hebben een sterke tweede pijler en dat komt in de Europese Unie nauwelijks voor. De meeste landen hebben een eerste pijler en zijn bezig met het opzetten van een derde pijler. We vertegenwoordigen weliswaar een groot kapitaal, maar zijn een klein land. Daarom moeten we flink aan de weg timmeren.”

Solidariteit

“Het een op een vertalen van het Nederlandse model naar het buitenland gaat niet werken. We willen de voordelen van het collectieve model promoten en solidariteit organiseren. Het is van belang om ook in het buitenland de sociale partners in het proces te betrek-

ken. We zijn een van de eerste die een internationale strategie hebben vanuit dit perspectief. De activiteiten van Cordares in Italië zijn hier een goed voorbeeld van.” (Zie Cordares Nieuwsbrief, 1e kwartaal 2008.)

Collectieve Pensioen Kampioen

Sleijpen ziet als een van zijn belangrijkste taken om een goede coördinatie en regie te bewerkstelligen. “We gaan vanuit Cordares de acquisitie doen voor de hele APG Groep. Daarbij zetten we in op ons onderscheidend vermogen als Collectieve Pensioen Kampioen. APG Groep levert oplossingen die aansluiten bij de behoeften van de Nederlandse pensioensector.

Dit is ook wat onze stakeholders – diezelfde pensioensector en sociale partners – van ons verwachten. Daarbij gaan we voor de stakeholdersbenadering. Dat wil zeggen dat we in eerste instantie de helpende hand bieden. En er geen sprake is van winstmaximalisatie.”

Kort nieuws

Flexibele ingangsdatum AOW

Het kabinet wil het voor 65-jarigen makkelijker maken om door te blijven werken. Daarom wordt in de AOW een keuzemogelijkheid ingebouwd om de uitkering later te laten ingaan. Uitstel kan zelfs gedeeltelijk. De maximale uitstelduur wordt vijf jaar. Elk jaar uitstel leidt tot een verhoging van de uitkering met 5%.

WGA-hiaatpensioenregeling bij een pensioenfonds

Op 8 juli 2008 heeft de Eerste Kamer de Veegwet Pensioenwet aangenomen. De wetgever heeft daarmee eenduidig aangegeven dat een pensioenfonds een arbeidsongeschiktheidspensioenregeling mag uitvoeren dat het WGA-hiaat aanvult. Voorwaarde daarbij is wel dat inkomsten uit arbeid van de arbeidsongeschikte niet in mindering op de uitkering mogen worden gebracht.

Pensioenwoordenboek is living document

Het Pensioenwoordenboek dat u bij deze nieuwsbrief ontvangt, voorziet in duidelijkheid over de vertaling van Nederlandse pensioenbegrippen naar het Engels en omgekeerd. Het woordenboek is een living document. Heeft u opmerkingen of suggesties, of wilt u nieuwe termen toegevoegd zien waarvan u een vertaling wenst? Stuur uw mail naar pensioenwoordenboek@kluwer.nl.

Colofon

Concept, tekst en vormgeving

Cordares
Postbus 637
1000 EE Amsterdam

www.cordares.nl

Contact redactie

m.severs@cordares.nl, 020 583 32 56

Deze nieuwsbrief is informatief bedoeld en met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Er kunnen echter geen rechten aan worden ontleend.